

Syllabus Dissertat.

- 1.) Boehmer de secundis nuptiis, praecipue illustri personarum
- 2.) Trautmann Acta Luc. in puncto nullitatis matrimonii ob defectum liberi consensus.
- 3.) Vingepaenec de Jure Dotium von Arnst. Duffl. Gießen.
- 4.) Wurzburg de Bonis conjugum et illatis, et ducan. te matrimonio acquisitis.
- 5.) Arxius de sponsalibus, probatione, obligatione, ac dissolutione sponsaliorum
- 6.) Arx. de Officio iudicis, circa obsequium iuramentum
- 7.) Boehmer de Causis arduis et majoribus.
- 8.) Arx. de probanda recessione crediti.
- 9.) Ludovici de coelibatu poenae nomine imposto.
- 10.) Boehmer de Bonis parochialibus. von Arnst. Gießen.
- 11.) Boehmer de Diverso pignoris et Hypothecae iure.
- 12.) Arx de Jure miserabilium.
- 13.) Thomasius de Origine Processus Inquisitorum
- 14.) Thomasius de Jure circa Somnum et Somnium von Arnst. Duffl. Gießen.

- 15) Bohmius de casu quodam usurario.
- 16) Romanus de privilegio mortuorum seu risu
 unu Trinani.
- 17) Stahon scil Utrum successor singularis expellat
 quael condicentem v. Ob. Gau. A. W. Hoff. ber.
 fr.
- 18) Boehmer de condicillis absq testibus validis.
- 19) Boehmer de iura statuum Protestantium circa
 monasteria catholicorum.
- 20) Thomasius de iure consuetudinis et obser
 vantiae.
- 21) Lynner de Pseudopeduniario.
- 22) Boehmer de anno deservito s. Salario pro
 merito.
- 23) Boehmer de iure Epistolarum non fuisse
 edoce
- 24) Gundling de Transactionum stabilitate
 et instabilitate
- 25) Gundling de Universitate delinquentis
 et iura poenae.

- 26.) Thomasius de Jure Detractionis.
- 27.) Boehmer. de Poena iuxta sibi dicentis sine iudicio.
- 28.) Boehmer. de Jure Liturgico.
- 29.) Wandewig. Differ. Jur. Rom. et Geom. in digni-
tate uxoris. cum Michael Adal.
- 30.) Thomasius de Origine Animae humanae
- 31.) Arjn. de praesumptione pro magistratu.
- 32.) Arjn. de designatione patris a matre in
santis facta.
- 33.) Boehmer. de Nominibus Ecclesiasticis con-
stitutis in Passiv. R. s. p. (O. f. l. d. m.)
- 34.) Boehmer. de Observantia Ecclesiasti-
ca

3.
D. ERASMI UNGEPAUR,
JCTI EMINENTISSIMI, CONSILIARII SAXONICI GRAVISSIMI,
FACULTATIS JURIDICÆ SENIORIS MERITISSIMI, NEC NON CURIÆ
PROVINC. ET SCABINATUS ASSESSORIS SPECTATISSIMI,

DISPUTATIO JURIDICA
DE

JURE DOTIUM,

Vom

Recht der Ehe-Gelder,

IN ACADEMIA JENENSI

ANNO M. DC. XXXVIII

HABITA,

RESPONDENTE

ALBERTO PHILIPPO von Schlotheim,

EQ. THUR.



HALÆ MAGDEBURGICÆ,
APUD IO. CHRISTOPHORUM KREBSIUM, MDCCXXIV.



Σὺν Θεῷ καὶ νόμῳ.

DISPUTATIO JURIDICA

DE

JURE DOTIUM,

ἢ

Recht der Ehe-Gelder.

ARGUMENTUM.

- | | |
|--|---|
| THESES I. <i>Vocabuli dotis etymologia, homonymia, synonymia, definitio.</i> | 3) <i>ex collateralis frater consanguineam dotare compellitur. Alieno nomine tutores & curatores.</i> |
| II. <i>Est vel profectitia vel adventitia.</i> | VII. <i>Dotis materia, qualitas,</i> |
| III. <i>Personae quae dotem constituunt suo nomine 1) ex linea ascendenti pater. Heretica filia non est dotanda,</i> | VIII. <i>Quantitas.</i> |
| IV. <i>Nec quae turpiter vivit, nec quae citra patris consensum nubit.</i> | IX. <i>Modus dotem constituendi vel inter vivos dos ipsa expresse, tacite</i> |
| V. <i>Pater naturalis tantum filiae de dote prospicere non tenetur.</i> | X. <i>Dotis obligatio.</i> |
| VI. 2) <i>ex linea descendenti filius matrem dotare non tenetur:</i> | XI. <i>Vel ultima voluntate.</i> |
| | XII. <i>Lex pactis dotalibus praescribitur, quae servanda.</i> |
| | XIII. <i>Finis.</i> |
| | XIV. <i>Effectus concernens dotis obligationem.</i> |
| | XV. |

- | | |
|---|---|
| <p>XV. <i>Ipsam dotem constitutam.</i></p> <p>XVI. <i>Consecraria.</i></p> <p>XVII. <i>Repetitio dotis fit matrimonio soluto, morte mariti, morte uxoris,</i></p> <p>XVIII. <i>Divortio;</i></p> <p>XIX. <i>Constante matrimonio, 1) si maritus facultatibus labitur:</i></p> | <p>2) ob mariti deportationem, 3) pietatis rationem.</p> <p>XX. <i>Quando restitutio dotis facienda.</i></p> <p>XXI. <i>Actio. Extranens agit ex stipulatu & prescriptis verbis: mulier & parens ex stipulatu, rei vindicatione & actione hypothecaria.</i></p> |
|---|---|

T H E S I S I.

Vocabuli dotis Etymologia,

Homonymia,

Synonymia, Definitio,



VOCABULUM dotis, quod à dando descendere putat *Wesens. π. n. 2. h. t.* æquivocum esse patet, quod accipiat vel large, & improprie, *Genes. 30. v. 6.* quo modo etiam a JC-tis pro ferramentis & instrumentis agri usurpatur, *l. 2. l. 20. §. 1. de Instrucl. leg. l. 52. §. 2. d. fidejuss.* & largitio in fundationem sacelli facta dicitur ecclesie dos, *cap. cum sic. c. 8. d. consecrat. eccles. vel altar. c. nemo. 9. d. consecrat. dist. 1. vel presse,* & proprie pro pecunia, quæ datur marito nuptiarum causa, *l. 39. l. 48. h. iii.* nobis vocatur *Mitgift, Heyrathsgut, Brautshah, Ehestewer, Ehegeld.* Definitur a Vult. dos, quod sit jus in re marito constitutum ad onera matrimonii facilius sustinenda. *Ad pr. Inst. quibus alien. licet vel non n. 12.*

II.

Divisio.

Dispersitur in profecticiam & adventiciam, *l. 81. h. 2. l. 4. C. de collat. l. un. §. 1. C. d. rei uxor. act.* Illa est, quam parens mulieris, ut parens, vel avus ejus paternus de bonis suis, vel factio constituit. *l. 5. h. t.* Ubi interest (1.) ut à patre tanquam patre proficiscatur, *l. 5. §. n. h. t.* si enim eam dede-

dederit, ut debitor, non profectitia, sed adventitia ce-
 setur. *l. 5. §. 6. & 9.* In dubio si non constat, an pater, ut
 pater, dederit, profectitiam esse asserimus. *l. 5. §. 12. b. tit.*
 Hinc dos ab avo paterno data, mortuo eo, habenda est
 profectitia, ac patri jure profectitiæ restituenda, si scilicet
 non expressum, an filii, an neptis contemplatione data. *l. 6.*
d. collat. si vero nominatim expresserit, aliud juris est. *l. 79.*
b. 1. vid. Bach. ad Tr. vol. 2. disp. 6. lit. c. (2) Ut ex bonis pa-
 tris detur, vel avi, vel inde data intelligatur, horum e-
 nim alterum ni intervenerit, dos profectitia non erit. *l. 5. §.*
5. b. 1. Parum enim refert, an parens ipse dotem dederit,
 five ejus nomine alius, veluti procurator, negotiorum ge-
 stor, *d. l. 5. §. 1.* five curator, §. 3. five Prætor vel Præses, §. 4.
 five etiam fidejussor, pro patre promittente dotem solve-
 rit. §. 7. Neque filiam in potestate esse opus est, cum non
 jus patriæ potestatis, sed nomen parentis dotem faciat pro-
 fectitiam. *l. 5. §. 11.* Idem de avo & proavo mulieris pater-
 no statuimus. *Obrecht. disp. 15. th. 26.* Hæc est, quæ a mulie-
 re vel ab extraneo cujuscunque sexus vel conditionis con-
 stituitur. *d. l. 5. §. 11. l. un. §. 13. d. Rei ux. act.* Extraneus au-
 tem hic dicitur omnis, citra parentem per virilem sexum
 ascendens, & in potestate dotatam personam non habens.
l. 31. §. 1. C. b. 2. l. un. §. 13. C. de rei ux. act. Promittentes do-
 tem, cujuscunque sint sexus aut conditionis, obligantur,
l. 14. b. 2. neque quicquam interest, filiusfamilias sit, an pater-
 familias, masculus an fœmina, *l. fin. C. ad SC. Vellejan.* modo
 non sit minor, (quia alias causa cognita restitutio datur.
l. 78. C. b. 2. l. 1. ff. & C. ad SC. Vellej.) nec metu, nec dolo, nec
 in fraudem creditorum fiat promissio. *l. 21. §. 3. quod metus*
causa l. fin. §. 1. que in fraud. cred.

III.

Dotem pro sua progenie dat pater ex paterno officio, *Persona, que*
l. fin. C. d. dot. promiss. idque, tum ut facilius contrahatur, tum,
 ut concordantius conservetur matrimonium, *l. 2. b. 1.* quod si
 facere recuset, ætas vero virginis & pudor connubium ma-
 mine,

*i. Ex linea
ascendenti
pater*

*Heretica
non est dotan-
da,*

turare jubeat, per magistratum ad hoc compellitur, *l. 19. d. rit. nupt.* indeque mutuam à filiosam. acceptum & pro sorore in dotem datum, in rem patris versum dicitur, *l. 17. ad SC. Macedon.* si vero sponsus & gener futurus dotem non cupiat, nulla ratio cogendi superest. *Bach. disp. 7. th. 2. lit. B.* Compellitur autem parens ad dotandam filiam, si adhuc in sacris paternis extiterit, secus si emancipata, *l. 5. §. 11. & 12. l. 44. l. 51. h. t. Arum. disp. 15. th. 7.* si vero egeat, nec sine dote conditionem invenire possit, patrem posse ad dotem dandam adigi, æquitas est. *Bach. ad Tr. vol. 2. disp. 7. th. 2. lit. O.* Præterea tenetur dotare parens filiam iterato nubentem, quem casum sibi in filia sua contigisse testatur *Zaf. §. fuerat. Inst. de act. nisi dolo & culpa mulieris deperdita sit dos, Nov. 97. c. 5. in fin. fac. l. 22. §. 1. sol. matr. Guib. de jur. dot. c. 3. n. 8.* Aliud dicimus de filia locuplete, cum hic cessante legis ratione, lex cesset, & alimentorum potiore, quam dotis rationem esse constat, *l. 4. d. agn. vel al. lib. Arum. d. l. Bach. ad Treut. distinctione rem expedit.* Nec etiam hæretica dotanda est, cum liberi hæretici ipsa parentum successione priventur, *l. 19. C. d. hæret. & manich.* & indigni sunt iisdem cum orthodoxis frui privilegiis. *Nov. 109. c. 1. Nov. 115. c. 3. §. 14.* modo parens hujus sectæ non fuerit addictus. *arg. l. 11. C. de inoff.* Quo tamen non referimus eam, quæ a Lutherana ad Pontificiorum, vel vice versa, religionem defecit, cum enim in Constit. pacificatæ Relig. d. 25. Septemb. Anno 1555. in Comitii Augustan. jussu Imperatoris Caroli V. a Ferdinando Rege Romanorum unanimi procerum consensu solemniter promulgatam. §. *Seßen demnach.* & §. *Wo aber unfer.* & à Maximiliano Cæsare 30. Maji anno 1566. in Comitii Augustanis confirmatam. §. *Und nachdem den nicht weniger.* Utraque religio in Imperio permessa, nullam ex hoc casu exheredationem, multo minus dotis privationem concedendam esse arbitramur. Schönborn *lib. 4. Polit. c. 6. Syring. d. pac. Relig. th. 38. lit. A.*

IV.

Nec que

Filiæ etiam, quæ turpiter, & cum flagitiosa sceditate vivit,

vivit, recte parens dotem denegat. *l. si filiam 19. C. d. inoff. testa-* *turpiter vi-*
ment. cum durum sit, cogi patrem dotare filiam, quæ paren-
 tibus, & toti familiæ luxuriosa sua vita maculam inurat;
 quod tamen restrictionem recipit (1) si scilicet pater filiam
 25. annis majorem marito copulare differat, tunc enim eam
 dotare debet, quia filiæ sic occasionem peccandi dedisse in-
 telligitur. *Auth. sed si post. C. de inoffic. testam. Novell. 115. c. 3. §. 11.*
 (2) Si filia pœniteat, & mutatis moribus honeste nubere cupiat,
 humanius est ei dotem non denegari, *l. 23. C. d. nupt. Bach.*
ad Tr. d. disp. th. 10. lit. F. De filia, quæ erga parentem ingrata
 extitit, res clara est, cum ea exheredari, *Novell. 22. c. 27.* multo
 magis dote privari possit. *Jafon in §. fuerat. Instit. d. act. num. 117.*
 Quod & dicendum de filia citra patris consensum nubente, *neque que citra*
 quoniam hic nulla dos, nullæ nuptiæ; imo stuprum potius *patris con-*
 contractum intelligatur. *l. 11. de statu hom. §. si adversus. l. d. nupt. sensum nu-*
 Et etiam nuptias patre ignorante vel improbante contrahit, *bit.*
 & patrem dotem dare teneri, quandam implicet contradi-
 ctionem *Bach. d. disp. lit. G. Diss. Ant. Merend. l. 2. contr. Jur. ci-*
vil. c. 12. Si vero parens consultus, justam reluctandi causam
 non habeat, benignius est, eam dotis privatione non multari,
 si præsertim bonarum sit facultatum, *arg. l. 10. ff. de rit. nupt.* re-
 frenanda enim & compescenda quorundam parentum im-
 portuna sævitia filias vel honestissimo cuivis nubere prohi-
 bentium. *Schneid. part. 2. n. 27. Inst. de Nupt.*

V.

Et hæc, quæ propofuimus, obtinent in patre naturali *Pater natu-*
 & legitimo simul, pater vero naturalistantum filiæ de dote *ralis tantum*
 prospicere non adigitur, *l. 41. §. 11. d. leg. 3. l. §. C. d. natural. lib.*
Nov. 89. c. 12. Ex quibus ut maxime velit, non nisi certam *filiæ de dote*
 quantitatem, quocumque modo in liberos naturales trans- *prospicere*
 ferre potest. *Diss. Campeg. p. 1. q. 17.* Quod si tamen filia natura- *non tenetur.*
 lis plane fuerit inops, ex causa ad officium magistratus per-
 tinere, utrum dotanda sit, concedi potest, dummodo ne plus
 accipiat in fraudem. *l. §. C. de natur. lib. & Nov. 89. c. 12. Bachov. d.*
disp. th. 2. lit. H. De spuria idem asseritur, *arg. d. §. pen. Nov. 89. ut*
 &

& multo magis de ea, quæ ex incesto & nefario complexu nascitur, cum illa ne quidem naturalis appelletur, nec stricta juris civilis ratione alenda sit, *Auth. ex complexu. C. de incest. nupt.* licet de æquitate, quam sequitur jus canonicum, c. cum haberet extra de eo, qui duxit in matr. quam poll. aliud seruetur, prout in Scabinatu pronunciatum refert *Cl. Dm. Hillig. in c. v. §. 4. de success. ab intest. memb. 1. sect. 3.* Unde etiam in iudicio Cameræ patrem spuriam moderate dotare posse conclusum esse, testis est *Gail. l. 2. observ. 88. n. 4.* Non solum autem pater, sed & avus neptem, quam in potestate habet, §. ult. *F. d. patria pot.* dotare tenetur. *l. 19. de rit. nupt. l. 16 d. collat.* Idque etiam ad proavum recte porrigitur, quæ assertio a *Dd.* restringitur, ut tum demum avus paternus ad dotis constitutionem necessitate astringatur, si ob paupertatem pater dotem filiabus conficere non possit, *l. 19. §. 1. vers. Sed & dotes. C. d. Heret. l. 7. §. fin. ff. d. in rem vers.* Plane olim apud Taxillos, ut *Strabo lib. 15. Geograph.* ait. Qui filias præ inopia elocare non poterant, hoc præsentaneo remedio utebantur: filias in ipsa ætatis flore in forum producebant cum tuba & classicis, quibus bellica significari solent. Tum vero multitudine convocata, puella accedentibus ante, & pone usque ad humeros corpus detegebat, ac deinceps cum placita & probata esset, quibuscumque videbatur, nubebat. *Guib. d. dot. c. 3. in fin.*

VI.

2. Ex linea
descendenti
filius ma-
trem dotare
non tenetur:
3) Collatera-
li frater con-
sanguineam
dotare com-
pellitur.

Ex linea descendenti mulieri conjunctus est filius, qui matrem suam dotare non tenetur. *Obrecht. d. disp. th. 109.* Quod si tamen per hoc filii potius honor conservaretur, quam imminueretur, arbitrio iudicis dico esse relinquendum. *Bach. d. disp. th. 3. lit. F. & G.* Ex collateralibus venit frater, qui si dives & germanus est, consanguineam dotare compellitur. *per l. 12. §. 3. vers. Sed non dabit. ff. de administ. & per. tur.* Sic feudis paternis ad collaterales devolutis, filiabus, nisi per se habeant, unde dotari possint, ex iisdem dos constitui debet. *Landrecht sub rubr. Von Theilung der Brü.*

Brüder und Wittgiff der Schwestern aus dem Leben. Et ita pronun-
 ciavit Magnif. Jctorum ordo in hac celebri Salana Anno
 1616. mense Novembr. & Scabinatus Lips. teste Schneidew.
 §. fuerat. n. 97. *J. de act.* Et satis de iis, quæ ex linea paterna
 mulieri junguntur. Ex linea materna est mater, quæ
 ad constitutionem dotis filix non adstringitur, adeo ut ne
 quidem pater ex bonis ejus ea invita dotem assignare possit.
l. 14. C. d. Fur. dot. Nisi (1) ex magna & probabili causa, quæ
 Dd. est, non tantum inopia patris, sed etiam hoc mortuo,
 inopia filix, vel etiam, si Reipubl. intersit. *Giphan. ad l. fin. C.*
d. dot. prom. p. 397. (2) Lege specialiter expressa. *d. l. 14.* si scilicet
 mater sit Judæa, filia Christiana, non vero si sit hæretica, fi-
 lia orthodoxa. *ex l. 19. §. 1. C. de hæret. cum hæreticorum bona*
indistincte confiscentur. Auth. Gazaros. C. de hæret. Bach. ad
Tr. d. disp. th. 3. lit. B. Diff. Obrecht. disp. 123. & alii. Quæ de
 matre dicta, eadem de avo materno dicenda videntur. *arg.*
l. 6. C. d. coll. bon. Pari modo tutores & curatores pupillis *Alieno no-*
 & adolescentibus suis dotem constituere compelluntur. *mine tutores*
l. 69. §. 5. h. t. l. 28. C. d. Episc. aud. & quidem pro modo facult-
tatum, si enim plus promiserint, de suo id supplere tenen-
tur. l. 43. §. 1. vers. præterea ff. d. adm. & per. tut. l. 25. §. 2. in fin. ff.
d. probar.

VII.

In dotem dari possunt res omnes, quæ in commercio *Dotis mate-*
 esse possunt, sive sint mobiles, quæ pondere, numero & men-
 sura constant, ut pecunia, sive res soli, ut domus. *l. 42. & seq.*
h. t. l. un. §. 7. C. d. rei ux. Act. Tam incorporales, quam cor- *Qualitas.*
 porales. *l. 7. §. 3. l. 54. h. t.* Incorporales sunt hæreditas, *l. 13.*
§. 10. d. pet. hæred. 2. ususfructus, *l. 7. §. 2. l. 78. pr. h. t. l. 17. C.*
h. t. quo in dotem constituto, non ipsi fructus, sed jus ipsum
 in dote est, idque ipsum soluto matrimonio restitui debet.
l. 7. §. 2. l. 6. C. d. Usufr. Quamvis etiam hoc pacto in dotem
 dari possit, ut non ipse, sed saltem fructus inde percepti fi-
 ant dotales, & maritus fruatur usuris, quæ ex fructibus colle-
 ctis & inter sortem redactis percipi possint. *l. 4. d. pact. dot. 3.*

B

No-

Nomina *l. 2. C. d. oblig. & act. l. 41. §. 3. h. t.* Feudum quod spectat, pater illud in dotem dare prohibetur. § *donare, 2. feud. 9.* nisi de fructibus feudi dotem constituat, ut maritus fructus ex re feudali tantisper percipiat, quousque focer vixerit. *Gail. l. 2. d. pac. publ. c. 17. n. 18.* Et ita salvari posse Nobilium ætatis nostræ usurpationes, qui, dum feuda pro filiabus in dotem dare consueverunt, fructus saltem pro dote obligasse intelligantur, putat *Mynsing. cent. 2. obs. 86.* A fœmina autem ipsa feudum, quod tenet, in dotem dari posse putamus, cum hæc datio non alienatio, sed jus fœminæ post *l. 31. C. h. t.* maneat integrum, nec quicquam inferatur præjudicii Domino. *Bach. d. disp. 7. th. 4. lit. A.* quod & non nisi feudo inæstimato dato, & pacto de lucro dotis non interposito admittitur. Dantur & in dotem res alienæ. *l. 6. §. 1. l. 34. h. t. l. u. sol. matr.* inde vero non præjudicatur domino, sed habet rei vindicationem. *l. 34. l. 67. h. t.* quomodo autem a marito, si res evicta fuerit, possit succurri, monstrat *l. 1. C. h. t. l. 1. C. d. Rei ux. act. Bachov. hic th. lit. C.* Porro in dotem dantur res æstimatæ & inæstimatæ. *l. 10. pr. & §. 1. h. t.* Hæ proprie dotales sunt. *l. un. §. 9. & 15. C. d. rei ux. act.* Æstimatio vero fit vel venditionis gratia, vel ideo, ut constet, quanti res sit. *l. 69. §. 7. h. t.* ne si soluto matrimonio reddendæ, earum vero species aliqua deminuta aut perditæ, alio pretio, quam quæ taxatæ, reposcantur. *l. 21. C. h. t. Bach. d. l.*

VIII.

Quantitas.

Rerum in dotem dandarum qualitatem sequitur quantitas, quæ est vel definita, vel indefinita; Definita, quando res, vel species, vel quantitas exprimitur. *l. 69. §. 4. h. t. l. 1. C. d. dot. promiss.* Et quantum quis in dotem dare velit, cuius relinquitur arbitrio. Pater autem teneretur dotare filiam secundum conditionem personarum, & sui patrimonii quantitatem. *d. l. 69. §. 4. h. t.* licet etiam de dote tempore nuptiarum nihil fuerit dictum, cum pater ad maritandum, & ad dotandum obstrictus sit. *l. 19. d. rit. nupt.* Porro mulier sua bona

bona omnia in dotem dare potest. *l. 72. ff. h. t. l. 4. C. h. t.* Etiam liberis extantibus, cum dos hodie non in lucrum mariti cedat, sed ad hæredes transmittatur. *l. un. §. 6. d. rei ux. act.* si vero in promissione dotis ultra vires patrimonii circumscripta, ut illud totum absumatur, restitui potest. Si minor *l. 95. §. 1. d. min. l. un. C. si adversus dotem.* ut & hæredes, si tempora, intra quæ ex persona defuncti postularer restitutio in integrum, non abierint. Si major, ex æquitate illi succurritur, *l. 6. §. fin. h. t. Bach. d. disp. th. 4. lit. F. & Hillig. 21. 10. lit. F.* Indefinita est, quando neque res *l. 69. §. 4. h. t.* neque species *l. 1. C. d. dot. promiss.* neque quantitas dotis *l. 3. C. eod.* promittitur. Et est vel indefinita cum arbitrio, quæ promissio valet, *l. 3. C. d. dot. promiss.* ubi arbitrium boni viri talem vim habet, ut res promissa detur pro modo facultatum, pro dignitate mariti, consuetudine loci & numero liberorum, *l. 43. d. leg. 3.* vel definita pure sine mentione arbitrii, veluti si quis simpliciter dixerit: Dotem tibi dabo. *l. 69. §. 4. h. t.* Quam si parens vel avus paternus promittit validam, per *l. 69. §. 4.* Si mulier sive aliquis extraneus inutilem per *l. 1. & 3.* esse existimamus, quoniam cum pater ex officio teneatur dotare filiam, *l. 19. d. rit. nupt.* censetur ei dotem, licet pure indefinitam promississe pro sua facultate & officio debito filia, *d. l. 69.* cum & alias absque promissione hac ad dotandum compelli possit. Contra nullus est legibus modus definitus nomine dotis, ad quam mulier citra conventionem teneatur. Ideoque talis promissio à muliere sive extraneo facta indefinite, tanquam incerte, non subsistit. *Bach. d. th. 4. lit. D. Giph. d. t. l. 1. Diff. Ant. Guib. c. 4. n. 3.*

IX.

Constituitur vel inter vivos, vel ultima voluntate, tum *Modus dos ipsa*, tum dotis obligatio; Dos ipsa inter vivos constituitur variis modis, & quidem (I) vel traditione, si res dotatuendi vel *tem consti-* lis de manu in manu transfertur. *l. 46. §. traditione. h. t. l. 10. C. inter vivos d. pact.* vel (II) quasi traditione, quæ fit tripliciter: 1. Cessione, *Dos ipsa* si quis

Expresse. si quis in jure profiteatur, se dotis nomine usumfructum, vel jus utendi fruendi cedere. 2. Cautione, ut si is, qui alteri in suo fundo dotis nomine usumfructum vult constituere, caveat per se non fieri, quo minus ille hoc fundo utatur, fruatur. *l. ult. ff. d. servit. l. 3. §. 2 d. act. empt.* 3. Patientia, si quis alterum dotis nomine suo fundo uti frui permittat. *l. 3. pr. d. Usufr.* Vel (III.) Delegatione debitorum, si mulier, vel extraneus efficit, ut debitor marito tantum, quantum debet, dotis nomine promittat. *l. 2. C. d. O. & A. l. 56. pr. l. 78. §. ult. l. 83. b. tit.* Quo casu marito imputatur, si debitorem non compulerit ad solutionem, cum erat solvendo, si postea factus sit non solvendo. *l. 33. b. tit.* Et si mulier pro dote ita delegat debitorem suum, ante nuptias non potest conveniri, quia promissio in pendenti est. *Rog. d. dote. arg. 3 n. 20. Campeg. p. 1. q. 40.* vel debiti remissione, quæ fit vel nudo pacto, vel acceptatione, priori modo constituitur, quando marito debitori remittitur quantitas debita gratia dotis constituendæ, *l. 44. §. 1. l. 12. §. fin. b. tit. Roger. arg. 3. n. 10.* Posteriori, cum scemina vel extraneus acceptum fert marito, ut id, quod debet, habeat ex dotis causa, *l. 41. §. 2. b. t. nec refert ante nuptias, vel post acceptilatio fiat, l. 43. b. t. multum vero interest, acceptilationem nuptiæ secutæ fuerint, nec ne, non enim secutis, acceptilatio præcedens nulla est. d. l. 43. b. t.* His ita modis expresse dos solet constitui, postea etiam tacito intellectu constituitur, & renovatur, utpote si mulier ad maritum, à quo discesserat, redit, antequam dotem avocavit, quo casu renovato matrimonio, dos renovari censetur. *l. 13. l. 40. l. 64. b. tit.* Ut & si mulier divortio factò, partem dotis recepit, & post iterum, novis cum eodem contractis nuptiis, certam illi dotis quantitatem constituit, id quod ex dote anteriori penes maritum remanebat, in dote erit, ejusque constitutio tacite rescinditur. *l. 66. §. 5. sol. matr.* Non vero mulierem, per transitum ad secunda vota, censemus, tacite dedisse eandem dotem secundo viro, quam dederat primo, cum quia textibus juris nullis eadem dotis quantitas constituitur, tum quia uxor ad simi-

Tacite.

similem dotem posteriori marito dandam, obstricta non est, cum penes ipsam sit plus vel minus in dotem constituere, prout mariti conditio suadeat & qualitas; *Diff. Roland. a Valle quest. 77. n. 1. & seqq.* Quod eo casu asserimus, si ex primo matrimonio nulli remanserunt liberi, non officiente *l. 6. C. de secundis nupt.* cujus longe alia mens est. *Bach. d. disp. 7. th. 5. lit. B. Diff. Treut. d. l. B.* Nec exinde etiam, quod marito mulier bonis suis tacite uti frui permittit, dotis constitutio colligitur, *l. 9. §. ult. h. tit.* cum in dubio bona potius paraphernalia, propter præjudicium mulieris, quam dotalia censeantur, nisi in instrumento dotis hoc cautum sit, seu aliæ conjecturæ id fua-deant. *Bach. d. l. Campeg. part. 1. q. 39. Phan. de Phanuc. d. lucr. dot. gl. 10. n. 46. Rol. a Valle d. lucr. dot. q. 71. & 74.*

X.

Constituatur dotis obligatio vel stipulatione, *l. 20. cum Dotis obliga- ll. seqq. h. t.* ex qua priusquam secutus nuptiis agi non potest, *tit.* ideoque non necesse, ut hæc conditio exprimatur; *d. l. 20. & 23. h. tit.* vel pollicitatione, *l. 6. C. d. dot. promiss.* quæ in se habeat conditionem, nempe nuptias, quarum causa conventio fit. *l. 10. §. 4. l. 21. l. 36. h. tit.*

X I.

Ultima voluntate dos constituitur, vel testamento, vel *Vel ultima codicillis, vel etiam donatione mortis causa, l. 4. ubi pup. educ. voluntate.* *l. 71. §. 3. d. aondit. & demonstr.* quæ promissiones, si a muliere factæ sunt, non valent, quoniam dos, quæ matrimonii oneribus non servit, nulla est, à quocunque alio vero factæ subsistunt. *l. 77. h. tit.* qui modi dicti omnes hanc habent conditionem, si nuptiæ fuerint subsequutæ. *l. 3. 21. l. 36. l. 43. ff. h. t.* si minus soluta dos repetitur, *l. fin. d. condic. sine causa* ut & donaria omnia, nisi osculum intervenerit, quo casu sponsus tantum dimidiam accipit. *l. 16. C. d. donat. ant. nupt.* Nuptias vero subsequutæ dici, non arbitramur, tum, quando solemnitas nuptiarum adhibita cum *Moll. lib. 3. semestr. c. 23.* sed quando copula carnalis subsequuta, & hoc non tantum juris Saxonici, *lib. 3. art. 76. Landrecht. in verb. Wenn das Ehebett beschriftet.*

B 3

fed

fed etiam juris civilis *l. 39. §. 1. h. t. ratione niti videtur. Schneid. devv. §. fuerat. Inst. d. action.*

XII.

*Lex pactis
dotalibus
prescribitur,
que servan-
da.*

Cum vero unusquisque, cum dotem dat, etiam legem rei suæ ab initio, quam velit, dare possit, *l. 7. l. 20. §. 1. d. pact. dot.* pacta adhiberi solent dotalia, *t. t. d. pact. dot.* quæ semper & omnino servanda, *l. 2. l. 4. l. 10. de pact. convent.* nisi bonis moribus adversentur, vel dotis causam deterioiorem reddant, ut sunt, quæ morte mariti, soluto conjugio, dotis repetitionem in persona uxoris aut inhi-beant, aut differunt, *l. 14. cum ll. seqq. d. pact. dot. Bach. th. 7. lit. 6.* vel nisi præjudicent tertio, quale est pactum, quod post dotem constitutam, vel a sola filia apponitur, *l. 6. d. tit.* Talia vero pacta ita se habent, ut pater in continenti stipuletur, quo actionem dotis in solidum sin suam personam transferre possit, quæ alias cum filia ipsi communis, *l. 7. ff. d. pact. dot. l. 29. sol. matr. Bach. d. l. lit. B. C.* Inde etiam extraneus dotem dando tempore oblationis sive promissionis statim sibi prospiciat pacto, si eam, mortua muliere, repetere velit, alias ad hæredes defunctæ transmittetur, *l. 9. in fin. C. d. pact. convent.* Observandum, quod fidejussor & a muliere & quocunque dotem promittente recte accipiatur, *l. 55. h. tit. l. 60. §. 1. mandari.* Ut vero conservetur dos, a marito fidejussorem non exigimus, quoniam ita fidem ejus in dubium vocaremus, *§. fin. Inst. d. replicat. l. 1. §. 4. d. præst. stip.* Quod adeo verum, ut ne volente quidem marito, hoc procedat, cum eadem perfidiæ suspicio nascatur, *Bach. vol. 2. disput. 7. th. 4. lit. G. & H. Diff. Conanus. 8. Comment. 9. Durenus d. dot. cap. 4.* Extraneus vero, qui dotem sibi reddi soluto matrimonio stipulatur, fidejussorem recte exigit, tum quod dictæ *ll. de uxore loquantur*, tum quod rationes in extraneo cessent, *Bach. d. l.*

XIII.

Finis.

Quod foeminae dotentur, non hanc cum *Matth. Gribald. ad rubr. ff. solut. matr.* damus rationem, quod ingens malum absque pretio dato alteri vix obtrudi possit, sed potius dos ideo

ideo datur, ut maritus facilius conjungii onera, quæ in sylvanuptiali recenset Nevizanus, sustinere, *l. 7. l. 56. § 1. l. 75. b. tit. l. 26. C. b. tit.* & etiam mulier felicius nubere possit, *l. 2. b. t.* idcirco tamen dotem de conjugii substantia esse nolumus, cum illud absque dote recte contrahatur, *l. fin. C. d. donat. ante nupt. l. penult. C. de repud.* & inde uxor propter dotem promissam & non præstitam ædibus expelli nequit, multo minus matrimonium dissolvi, *l. 8. C. d. repud. Nov. 22. c. 18. Hillig. Don. enucl. 23. 13. 21. lit. K.* Et utcumque dos promissa proprie dos non sit, *l. 1. C. d. dotis causss.* statutum tamen de lucro dotis etiam in ea locum habet. *arg. l. 9. vers. hoc tamen. C. d. pacti convent. l. 2. 3. & 6. C. d. dot. prom.* Alias enim injuria fieret marito, cui dos statim dari debuit, neque mora alterius creditoris damno cedere, & hoc procedit in promissione pura, quod si enim promissio facta sit sub die & conditione, interim mortua uxore, quia dos nondum fuit debita, aliud obtinet *Bach. d. disp. 7. th. 1. lit. D.*

XIV.

Effectus dotis vel spectatur in ejus obligatione, vel in ipsa dote constituta, quod obligationem spectat, certum est, promittentem ad solutionem dotis compelli posse, *l. ult. C. obligationem.* Et quidem veteri jure, si dos pollicitatione erat promissa, actio dabatur ex pacto legitimo, *l. 4. l. 6. C. d. dot. promiss.* si stipulatione, actio ex stipulatu exigebatur. *l. 3. C. d. dot. promiss. l. 8. C. b. t.* Quoniam vero stipulatio hodie inest pollicitationi, dotem quovis modo promissam maritus petit actione ex stipulatu, *l. un. pr. & §. 1. C. d. rei ux. act.* quæ an bonæ fidei, an stricti juris, non expeditum est, posterius eligimus, quia omnis actio ex stipulatu, stricti juris est, nec exceptio in hac probatur. Justinianus enim in *l. un. C. d. rei ux. act.* quoniam præcipue mulieri voluit consultum, qualitate bonæ fidei actioni ex stipulatu, quæ mulier experitur, tribuit. *Bach. d. disp. 7. th. 8. lit. A. Diff. Wesenb. w. b. t. n. 6.* Competit insuper marito actio hypothecaria, quæ jure pignoris persequitur possessionem ejus, qui dotem promissit, licet extrane-

traneus sit, *l. un. §. 1. C. d. rei ux. act. Schneid. §. fuerat. F. d. Aff. n. 28.* Quid si vero focer legaverit testamento dotem, tunc videndum est, an dotem nondum debitam seu promissam legaverit, & tum sequutis nuptiis gener, & filia testatoris ex testamento agendi habent facultatem, *l. 48. §. ult. b. t. l. 71. §. f. d. condit. & dem.* si vero debitam leget & promissam, gener ex stipulatu, filia autem ex testamento contra hæredes experitur, *l. 69. §. 2. & l. 64. §. 6. d. leg. 1. l. 5. C. d. dot. promiss.*

XV.

*Ipsam dotem
constituam.*

Dos constituta concernit & dotium jus, & repetitionem dotis, prius quod attinet, notandum, marito competere, constante matrimonio, dominium dotis, quod plenissimo jure persequitur secutis nuptiis in rebus æstimato datis, *l. 10. pr. l. 16. l. 69. ff. b. t. l. 10. C. h. t. & fungibilibus.* quæ æstimatæ videntur, *Dn. Formam. in prælect. ad l. 1. q. 2. C. ad exhibend.* earum enim omnium maritus emolumentum sentit & periculum subit, teneturque ad præstationem uxori ex empto, *l. 10. C. h. t. l. 42. ff. b. t. l. un. §. 9. C. d. rei ux. act.* & quidem non tantum in rebus æstimatis id obtinere videtur, sed maxime etiam in rebus inæstimatis, *pr. Inst. quibus al. lic. vel non ibique Hillig. l. 9. §. 1. l. 75. b. t.* Hinc rem dotalem vindicat maritus, *l. 9. C. d. rei vind. l. 11. C. de J. dot.* (quæ actio lis domini *l. 18. pr. ff. d. V. S.* nuncupatur) etiam ab ipsa muliere, *l. 24. ff. rerum amor.* quod profecto dominium arguit, *l. 1. §. fin. l. 23. ff. d. rei vind.* Hinc vir servum dotalem manumittit, si sit solvendo, *l. 21. d. manumiss. l. 24. §. 4. l. 61. sol. matr.* quod soli competit domino, *l. 4. d. bis, qui a non dom.* Et quamvis dominus maritus sit, id tamen ita intelligendum, ut & uxor domina censeatur, in cujus dominio res in dotem datæ, naturaliter permanferunt, *l. 30. C. b. t.* Unde dos proprie mulieris appellatur, *l. 3. §. 5. d. minor. l. 16. d. relig. & sumpt. fun. l. 14. ad l. Falcid.* & in ejus bonis, *l. 4. ff. d. collat.* arque ita diversum dominium in persona utriusque considerari potest. *Mejer. in Colleg. Arg. b. t. th. 17. Hillig. Dom. enucl. 14. c. 4. lit. F. Guib. d. dot. c. 5.* Præterea maritus ita dominus est, ut post contractum matrimonium, traditione

tione facta, fructus rei dotalis lucretur, *l. 7. l. 10. §. 3. l. 32. l. 56. §. 1. & 2. h. t. l. 20. C. h. t. l. un. §. 9. C. d. rei ux. act. l. 11. d. pact. dot.* Adeo ut a muliere vel alio perceptos, etiam soluto matrimonio, repetere possit, *l. 22. d. pact. dot. l. 21. §. 1. ff. d. don. vir. & ux. Nov. 22. c. 39.* idque æquissima juris ratione, cum non tantum onera matrimonii, verum etiam dotis periculum sustinere cogatur, hoc autem verum in rebus æstimatis, in quibus omnis accessio & causa ad maritum pertinet, *l. 10. C. h. t. in inæstimatis vero rebus dotalibus accessiones ad compendium mulieris spectant, & si quid de his decesserit, ejus damnum est. l. 10. pr. §. 1. l. 56. pr. & 75. h. t.* Ex his igitur ea solummodo ad virum spectant, quæ in fructu sunt, unde operæ fervorum & ancillarum dotalium, *l. un. §. 9. C. d. rei ux. act.* & quæ ex operis eorum acquiruntur, marito adjudicantur, item lapicidina aliorumque metallorum fodina, *l. 7. §. 13. & 14. l. 8. fol. matr. ut & arbores cædua & gremiales. l. 7. §. 17. fol. matr. Campeg. p. 2. q. 29.* Item pecorum dotalium færus, si in demortuorum capitum locum alia substituantur, mariti fiunt. *l. 10. §. 3. h. tit.* Horum autem dolum & culpam vir præstat, diligentiamque eam quam rebus suis exhibet, *l. 17. h. tit. l. 18. §. 1. l. 66. pr. l. ult. fol. matr.* quia videlicet dos utriusque conjugis gratia constituitur, *l. 5. §. 2. commod. inde in l. 16. d. feud. dot.* virum teneri videmus, qui cum potuit, non interpellavit cæptam rei in dorem datæ usucapionem, ut & si nomen idoneum in dotem datum, illudque cum debitor esset solvendo, vir non exegit, & interim facultatibus labatur, marito hoc imputatur, *l. 31. l. 71. h. t. Campeg. p. 2. q. 79.*

XVI.

Ex quibus illud fluit, an maritus rei dotalis alienandæ *Conseclaria.* jus habeat? quod omnino videbatur dicendum. *arg. l. 72. d. R. f. l. pen. ff. d. pact.* Verum cum Lex Julia fundi dotalis alienationem in tantum prohibeat, ut ne consentiente muliere, *pr. Inst. quib. al. lic. l. un. §. 15. C. d. rei ux. act. Nov. 61. c. 1.* id possit, ea, tanquam in fraudem legis facta, merito illicita est, *arg. pr. Inst. quib. ex caus. manum.* nisi vel illa sit de re mulieris, *Auth.*

C

si qua

si qua mulier. C. ad Sc. Vell. l. ult. b. tit. Vel summe necessaria & juris habeat necessitatem. *l. i. d. fund. dot.* Ubi permittitur ex necessitate, quod ex voluntate prohibetur. *Campeg. p. 2. q. 38.* Vel etiam res aestimata in dotem detur, ita ut electio mariti sit, *l. ii. ff. d. fund. dot. l. io. §. fin. ff. b. t. Guib. d. dot. c. 5. n. 16.* quibus in casibus lex Julia cessabit. *Coler. decis. 223. n. 35 usque ad fin.* Num vero iterato post biennium uxoris consensu fundi dotalis alienatio confirmetur, non satis constat. *Trentlerum* video, & alios hoc asserere propter *Nov. 61. c. i. & l. 22 ad Sc. Vell.* Verum quoniam alienatio contra legem facta, adeoque ipso jure nulla, non videtur repetitione consensus fieri utilis, & lex etiam simpliciter alienationem interdicat, negativam tuemur *cum Bach. d. disp. 7. th. 9. lit. D. Coler. d. decis. 223. n. 56. & Bard. qui hanc communem esse tradit. p. 7. q. i. n. 5.* Et in tantum etiam maritus dotalium fundum alienare prohibetur, ut si juramento id velit firmare mulier, alienatio robur inde nullum accipiat, sed prorsus invalida sit. *l. 7. §. 16. d. pact. l. 5. C. d. legib.* In quo jus canonicum a jure civili difcessum facit, ubi alienationem juramenti adjectio corroborat, *c. licet. 2. extra. d. Jurejur. in 6. c. 28. extra d. jurej. Fom. disp. Inst. 13. th. 12. l. c. Rittersh. in diff. jur. civ. & canon. lib. 3. c. 3. Campeg. p. 4. q. 11.* Et quod jam dictum, de rebus immobilibus intelleximus, quoniam lex Justiniana illarum tantum meminit, atque ad res mobiles produci non potest, sed earum alienationem permittit, quod & firmatur *l. 3. §. 2. d. suis & legit. l. 3. C. b. t. l. i. & ult. C. d. serv. pign. dat. l. 42. ff. b. t.* Nec quicquam officere videtur *l. in rebus 30. vers. omnis C. b. tit.* cum illa constitutio pertineat ad eum casum, quo citra alienationem a marito factam, res quocumque modo ad alium pervenit. *Bach. d. disp. & th. l. c. Guib. c. 5. n. 15.*

XVII.

Repetitio dotis fit matrimonio soluto, Mortis mariti,

Haecenus dictum de dotis constitutione, dicendum etiam de ejus repetitione, quae fit soluto matrimonio, idque vel morte, vel divortio, solvitur enim morte & mariti & uxoris. Marito moriente, dotem pater cum filia in sacris ipsius

ipſius conſtituta & conſentiente petere debet, *l. 2. §. 1. ibi: ipſus & filia. & §. 2. l. 3. ibi: quæ communis eſt patri l. 22 §. 3. ſol. matr. l. 7. C. cod. l. un. §. 14. C. d. rei ux. act.* ita, ut etſi actio cum filia ſit communis, exercitium tamen ſoli competat patri, *l. 21. §. 3. d. pact.* ubi voluntas utriuſque deſideratur, ita ut ſi filiae invito patre ſoluta, patri actio integra ſit, *l. 3. ſol. matr.* niſi ſit red- dita non perdituræ, ſed ex cauſis juſtis, *l. 22. §. 1. d. 1. quod etiam in filia obtinet, ut ſi patri ipſa invita ſoluta actionem habeat, poſtquam ſui juris facta, l. 2. §. 1. ſol. matr.* Et hæc procedunt durante poteſtatis vinculo, ſi enim filia emancipata, ſola recuperat dotem profectitiam, *l. 2. §. 1. l. 34. ſolut. matr. l. 71. d. evict. l. 5. d. Divort. l. un. §. 11. C. d. rei ux. act.* adeo ut hoc caſu filia contra ipſum parentem, ſi bona mariti ex teſtamento ad eum pervenerint, actionem competere putemus, *l. 44. ſolut. matr.* Adventitiam vero dotem vidua ſola repetit, *l. fin. C. ſolut. matrim.* ſi vel non fuerit receptitia, *l. un. §. 13. C. d. rei ux. act.* vel fuerit quidem, ſed uno ſaltem in caſu, matrimonium vero ex alio ſit ſolutum, *arg. l. 22. ſolut. matr.* idque obtinet, quamvis in ſacris paternis ſubſiſtat, *l. 45. ſolut. matr.* Repetit & profectitiam, ſi pater in inſulam deportatus fuerit, *l. 42. ſolut. matrim.* licet matrimonium ante deportationem fuerit ſolutum, *d. l. 42.* Uxore moriente, dotem profectitiam, niſi aliud pactum *l. 12. pr. d. pact. dot.* pater non ſolum, ſi filia in poteſtate conſtituta, *l. 4. C. ſolut. matr.* ſed & ſi emancipata ſit, *l. 5. d. divort.* repetit, ne & filia amiſſa, & pecuniæ damnum ſentiat, *l. 6. b. t. l. 10. l. 59. ſolut. matr.* Si vero liberi ſint ſuperſtites, apud maritum manere debet, quod in toto terrarum orbe ſervari ait *Guid. Pap. in conf. 12. n. 8. Teſſaur. dec. 190.* Dos autem adventitia olim penes maritum remanſit, *Ulpian. in frag. tit. 7.* Hodie niſi aliud pactum, mulieris hæredes eam repetunt, *l. un. §. 6. d. rei ux. act. Nov. 21. c. 39. Nov. 98. c. 1.* Si vero is, qui dedit, eam ſibi reddi pactus fuerit, etiam repetit, *l. un. §. 13. d. rei ux. act.*

XVIII.

Et ita morte utriuſque conjugis dos repetitur, divor-
tio factò, & quidem culpa mulieris, dos profectitia filiae in
ſacris

sacris paternis existentis ad patrem, si vivit, revertitur, *Nov. 22. c. 19.* si minus marito reservatur, *l. un. §. ii. d. rei uxor. act.* mulierque ea privatur. *l. 24. C. b. t.* Profectitia data emancipatæ ad maritum pertinet, *l. 71. d. evict. l. 5. d. divorr. l. 59. solut. matrim.* nisi uxor idcirco diversa fuerit, ut maritum lucro dotis afficiat, patrem fraudet *d. l. 5.* Adventitia marito relinquatur, nisi is, qui dedit sibi eam, reddi fuerit pactus, *l. 24. C. b. tit. l. 8. §. 4. C. d. repud. l. 38. sol. matr.* Et si liberi adfuerint, maritus illis dotem servat, si non, eam ipse lucratur, *l. un. in fin. C. si dos const. matr. Nov. 117. c. 13.* Inter culpas vero, ob quas mulier dote privatur, primum habet locum adulterium, cujus, si rea facta fuerit, dotem perdit, eamque maritus retinet, *l. 8. §. 5. C. d. rep. Nov. 117. c. 8. §. 2. l. ult. C. ad L. Jul. d. adult. Col. dec. 176. n. 43. Magnif. & Nobiliss. Dn. Petrus Theodoric. Rector h. t. & Ordinarius meritissimus, Dn. Præceptor & Promotor meus æternum honorandus Colleg. crim. disp. 6. th. 3. lit. M.* Quod adeo verum est, ut si maritus uxorem adulterii accuset, ob superventum autem mortis accusationem persequi prohibeatur, ejus heredes succedant, & dotem prosequantur, *arg. l. 13. pr. d. injur.* quod autem fallit, si vel ipse adulterium commiserit, quo casu datur compensatio, *l. 31. solut. matr.* vel mulier viri lenocinio adulterata fuerit, cum sero hi mores improbentur, quos maritus antea corruptit, vel post probavit, *l. 47. solut. matr.* An vero idem ad mulierem, quæ osculum sibi impingi patitur, possit extendi, sæpe quæsitum est? Et non incommode distinguitur inter osculum humanitatis & officiosum, quod in Frisia *Dn. Arum. exerc. 20. th. 20.* in Anglia *Munster. l. 2. Geogr. 15. fol. 56.* in Gallia *Joh. Pierr. l. 2. Hieroglyphic.* in Belgio & aliis in locis alii summe honorificum esse referunt. Illud cum omni culpa vacet, & crimine, dote mulierem non privat. Et inter osculum luxuriosum seu amatorium, quod quoniam preparatorium adulterii *gl. ad l. 13. C. ad L. Jul. d. Adult.* & libidinis incentivum dotis amissione mulierem multari defendi potest. *Guib. d. dot. c. 6. n. 35. Mart. Stephan. cent. 1. q. 99.* Idque probe animadvertens Rudolphus I. Imperator Episcopum Spirenses ob osculum

Au-

Augustæ furtim datum exulare, alium agnum deofculandum sibi querere iussit, *Apolephr. im Regentenduch in Rudolph. l. p. 453. & Job. Becher. in der Thüringer Chronick. p. 305.* nec illud etiam ignorandum est, viduam, quæ impudice vivit, & mortuo marito, stuprum committit, dotis amissione nequaquam puniri, nec per hæredes mariti recte vindicari, licet enim adhuc in conjugio esse, *l. ult. C. d. bon. matr. Novell. 22. c. 20. §. 1.* defuncti domicilium *l. 22. §. 1. ad municip.* & honores pristinos *l. 8. Senat. l. 13. C. d. tign. obtinere censeatur, cum tamen marito nullum, aut in uxorem, aut in dotem jus sit, ridiculum est, dotem per hæredes mariti posse vindicari, quam assertionem probat *Pinnell. in l. 4. C. d. bon. matr. n. 9. & 10.* Eamque in praxi receptam docet & confirmat *Nov. 38. §. ult. Bach. d. disp. in fin. Diss. Guib. c. 6. n. 30.**

XIX.

Quamvis autem matrimonio constante, regulariter dos *Constante* peti non possit, *l. 7. C. solut. matr.* & ea lege detur, ut penes *matrimonio* maritum pro oneribus matrimonii perpetuo sit, *l. 1. l. 76. h. tit.* videmus tamen quandoque contingere, ut necessitate vel utilitate exigente, dotis repetitioni locus sit, videlicet I. Si maritus facultatibus suis labatur, easque ad dotis exactionem *facultatibus* non sufficere palam sit, *l. 24. pr. solut. matr. l. 29. in pr. l. 30. ibi: labitur: minus autem idoneis. C. h. t.* vel etiamsi suffecerint, maritus vero bona male gubernare occipiat, jure repetitur, *Nov. 97. c. 6. pr. vers. quia enim.* quoniam in tempore mulieri subveniendum, quam infelix expectandus exitus, *arg. l. fin. C. in quibus causis. in integ. rest.* Non tamen ita, ut eam pro arbitrio alienet, sed ut salvis interim pactis dotalibus ex fructibus se maritum & liberos sustentet, *l. 73. §. 1. ff. h. t. l. 22. §. 8. vers. Si vero ff. solut. matr. l. 29. vers. ita tamen C. h. t.* donec maritus ad pinguiorem conditionem & mores sanos redierit, ubi dos ipsi restituenda *arg. l. 27. §. 2. vers. quod etiam d. pact* quam assertionem tanquam concordie maritali magis congruam sequitur *Gail. 2. observ. 85. Diss. Campeg. p. 3. q. 47.* Si vero a viro bona dilapidante dotis repetitio jam fiat, mulier autem furiosa sit, dos

- sequestranda venit, *l. 22. §. 8. vers. Sin vero solut. matr. l. 21. in fin. ff. d. appell.* post si sanæ mentis facta fuerit, ei restituitur. *Novell. 97. c. 6.* II. Repetitur ob mariti deportationem, & aquæ vel ignis interdictionem, *l. 1. C. d. repud.* licet enim per hoc non solvatur matrimonium, cum tamen mariti bona publicentur, indotata mulierem esse nec ratio æquitatis, nec exempla permittunt, *d. l. 1.* Dotem itaque a fisco repetere potest, *l. 31. pr. fol. matr.* III. Si propter pietatis rationem patri in exilium vel insulam relegato alimoniam præstare debet. *l. 37. §. 1. ff. h. tit.*
- 2) ob mariti
deportationem,
- 3) pietatis
rationem.

XX.

Quando restituio dotis
facienda.

Dicendum etiam, intra quantum tempus, soluto matrimonio, dotis restitutio sit facienda, & quidem Justinianus mulieribus prospiciens res immobiles ilico, sicut olim, restitui voluit, *l. un. §. 7. vers. exactio C. d. rei uxor. act.* ita, ut si eo tempore non restituatur, maritus usuras usque ad tertiam partem centesimæ præstare debeat, *d. l. un. §. 7.* Illud tamen jure civili temperamentum capit, *l. 105. d. solut. & per Auth. Sed neque C. d. sepulch. viol.* ubi nemo ante 9. diem ab obitu ad numerandum molestari debet, Jure Saxon. vero inter 30. diem. *art. 15. lib. 3. Landrecht.* In mobilibus vero rebus non annua bima trima die, sed omnimodo intra annum exactio dotis celebretur. *l. un. §. 7. d. rei uxor. act.* Rationem differentiæ suppeditant illam, quod res soli facilius reddantur, quam cæteræ, ut quas forte maritus vel crediderit, vel in promptu non habeat, ideoque ad conquerendas pecunias aliquod illi concedendum sit interstitium, præsertim cum mulier intra annum luctus ab hæredibus alatur, *Guib. d. dot. c. 6. n. 18. Campeg. p. 2. q. 16. Wesenbee. r. fol. matr. n. 5. Hillig. Don. enuct. l. 14. c. 5. lit. F.* Restituitur autem non solum res ipsa, *d. l. ff. & C. solut. matr.* & quæ evictis rebus æstimatis ab uxore maritus judio empti consequitur, *l. 16. ff. h. t.* Sed etiam quæ in fructu, sed percepta vel ante nuptias, vel iis dissolutis prorata temporis novissimi anni, quo matrimonium solutum, *l. 7. §. 1. l. 11. l. 31. §. fin. solut. matr. l. 78. §. 2. vers. divortio. ff. h. t. l. un. §. 7. in fin. & §. 9. vers. factus autem C. d. rei uxor. act.* quomodo vero divisio fructuum

Etiam in l. 7. §. 1. *sol. matr.* proposita, instituenda, *vid. Hillig. Don. enucl. l. 14. c. 7. lit. D. Bach. hic ib. 12. lit. C.* Hic etiam pro antiquitate notandum, Gallos in dotibus & dotium fructibus retinendis olim hoc jure usos, uti *Cæsar. lib. 6. d. bell. Gall.* scripsit. Viri quantas pecunias ab uxoribus dotis nomine accepissent, tantas ex suis bonis æstimatione facta, cum dotibus communicabant, hujus omnis pecuniæ conjunctim ratio habebatur, & fructus servabantur, uter eorum vita superasset, ad eum pars utriusque cum fructibus superiorum temporum perveniebat. *Guib. d. dot. c. 6. n. 22. in fin.*

XXI.

Actio, qua dos repetitur, pro diversitate actorum diversa *Actio.* est, & vel agit extraneus, vel mulier ejusque parens. Extraneus, si dotem sibi reddi scriptis verbis agit, si vero factem pactus, actione ex stipulato, si vero factem *Extraneus* *agitur ex stipulato* *scriptis verbis* *latu & pre-* *nomine parens actionem ex stipulato, si vero interposita sit stipulatio, si vero non, intentare potest, l. un. §. 2. & 6. & 13. C. d. rei uxor. bis: mulier* *act. non tantum adversus maritum, ut in id, quod facere potest, & parens ex* *stipulato,* *quod rei judicatae tempore spectatur* *condemnetur, l. 12. 15 pr. l. 43. solut. matr. l. un. §. 7. C. d. rei uxor. act. §. 37. Inst. d. act. sed etiam adversus socerum l. 21. d. re jud. l. 15. §. ult. l. 22. §. 12. ff. solut. matr.* Et mariti uxorisque filios, qui patris heredes extiterunt, *l. 18. pr. solut. matr.* Interdum non in tantum, quantum facere potest, sed minoris maritus condemnatur, si scilicet impensas fecerit, exque si necessariae deducuntur *l. 7. §. fin. solut. matr.* utpote quæ ipso jure dotem minuunt, *l. 5. pr. ff. de imp. in res dot. fact.* si utiles, & voluntate mulieris factæ, mandati, si absque ea, negotiorum gestorum actio nascitur, *l. un. §. 5. C. d. rei uxor. act.* si vero voluptuaria, tolluntur, & quidem, si separationem patiuntur, *l. 9. ff. d. imp. in res dot. fact. Don. 14. c. 8.* Postea etiam in dote reperenda mulieri rei vindicatio conceditur, quam pro rebus dotalibus vindicandis adversus maritum creditorem, & alium illarum rerum possessorem exercere potest, *l. 30. C. h. tit. Don. 14. comm. c. 7. fin. Guib. c. 6. n. 13.*

Et

rei vindicatio

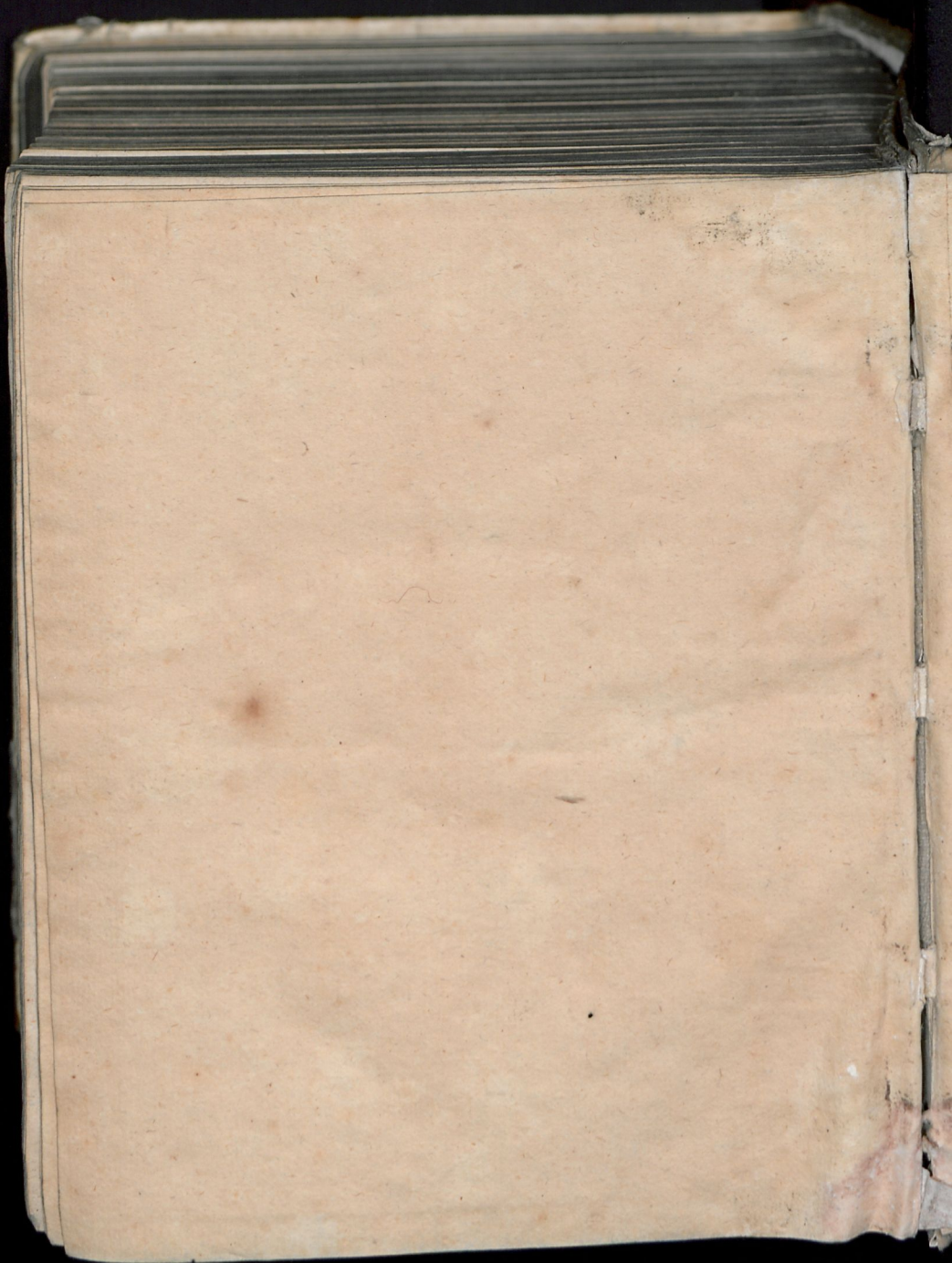
Et actione
hypothecaria.

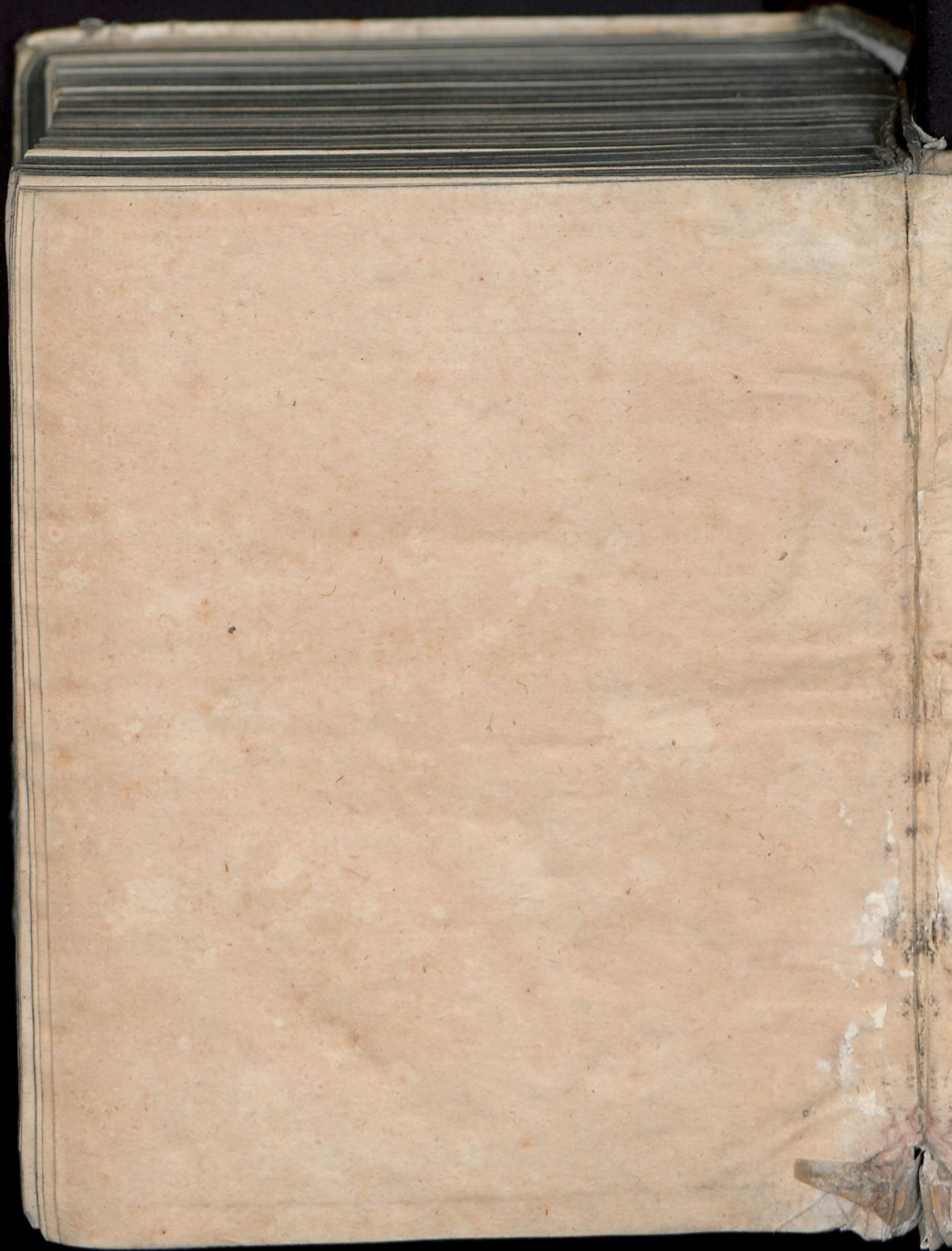
Et tandem etiam actione gaudet hypothecaria, non solum pro rebus dotis, quas jure maritus abalienavit a quolibet possessore recuperandis, verum etiam pro bonis mariti, quæ mulieri tacite obligata sunt, *l. un. §. 1. C. d. rei uxor. act. §. 29. Instit. d. Act. Guib. d. dot. c. 6. n. 14. Don. d. l.* Et hic receptui canendum hac quæstione, an mulier omnibus creditoribus expressam anteriorem hypothecam habentibus præferatur? Affirmativam non tam demerendi favoris muliebris, ut Arithmæus in *peric. 2. disp. Academ. 7. th. 8. lit. B.* jocatur, quam veritatis asserendæ causâ defendemus, nixi non tantum generalitate textus, *l. assiduis 12. C. qui pot. in pig. & Nov. 97. c. 3. Bach. tract. d. pig. lib. 4. c. 12. n. 1. & 2.* sed & variorum judiciorum præjudiciis. Sic enim in Camera *Mynsing. 4. observ. 13.* in Scabinatu Marpurgensi *Phil. Matth. ad l. 63. n. 20. d. R. F. & Gædd. consil. Marp. vol. 1. cons. 24. n. 301.* in Scabinatu Francofurtensi *Kob. disp. inst. 14.* pronunciatum referunt, & jure tandem municipali Würtembergico idem servari notat *Besold. Dissert. d. pig. sect. 7. n. 6.* Atque ita Disputationi huic de dotibus finem feliciter imponimus.

DEO in essentia Uni, in Personis Trino sit laus,
honor & gloria in sempiterna secula.









EO-Reg 2002

01 A 6734

ULB Halle

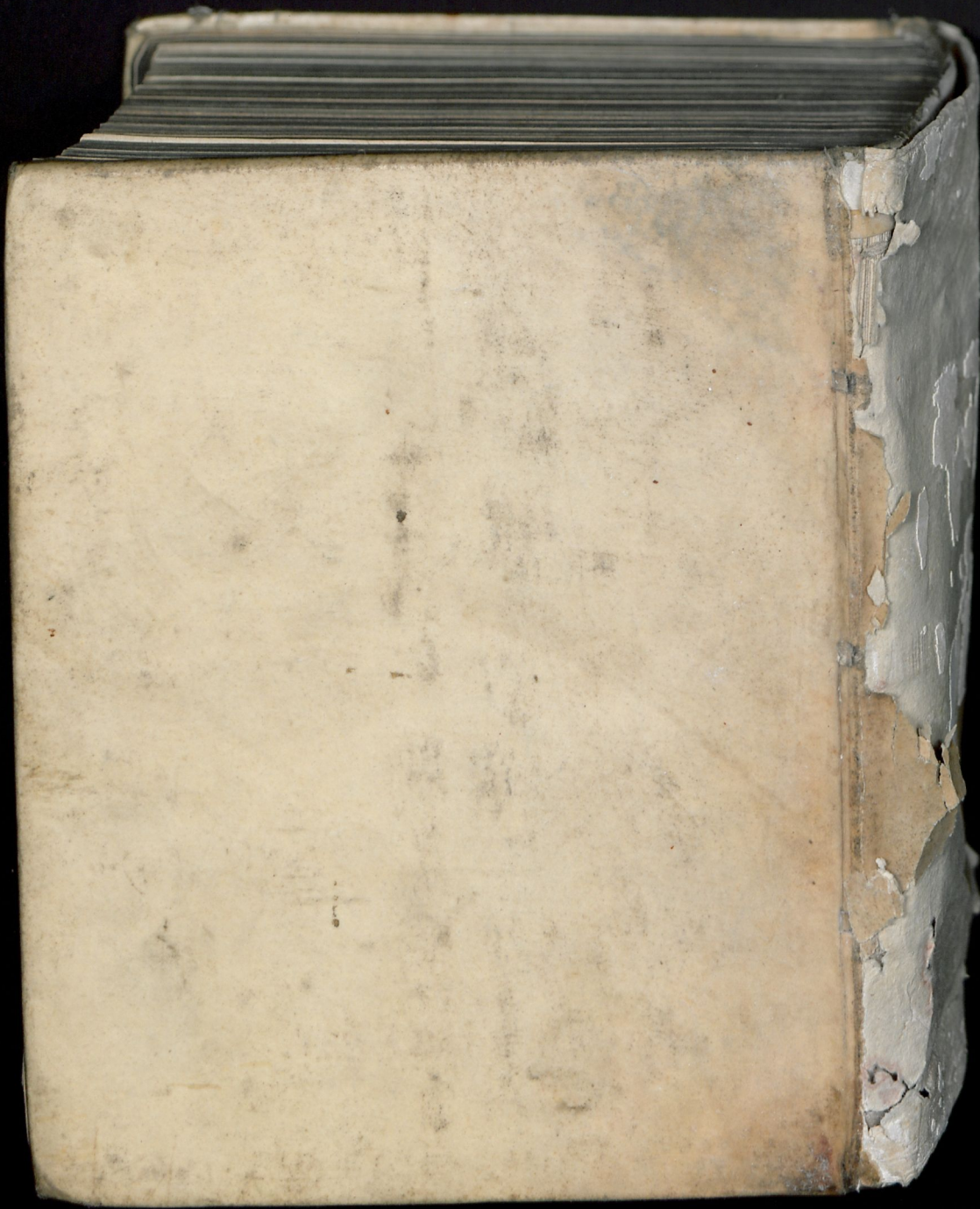
003 104 540

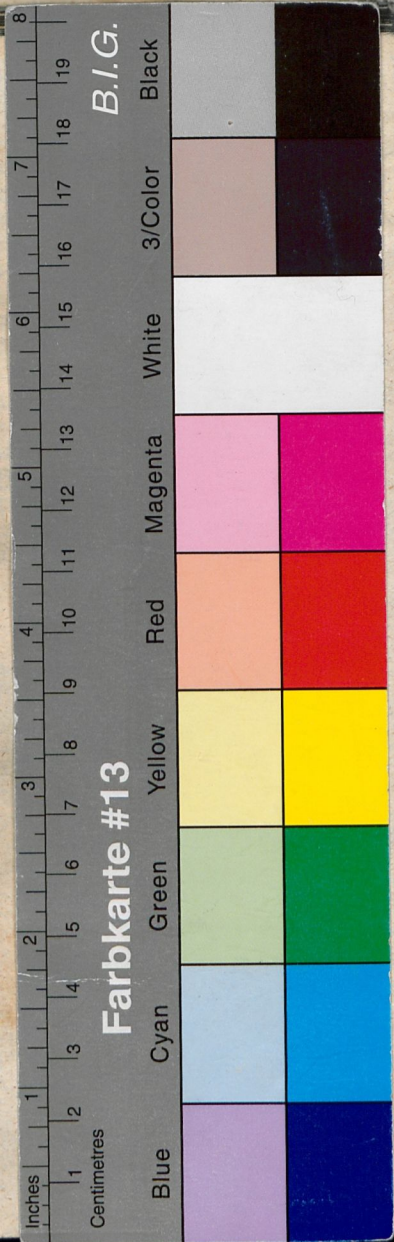
3



01 A

Rechnung





3.

D. ERASMI UNGEPAUR,
JCTI EMINENTISSIMI, CONSILIARII SAXONICI GRAVISSIMI,
FACULTATIS JURIDICÆ SENIORIS MERITISSIMI, NEC NON CURIÆ
PROVINC. ET SCABINATUS ASSESSORIS SPECTATISSIMI,
DISPUTATIO JURIDICA
DE
JURE DOTIUM,

Vom
Recht der Ehe-Gelder,
IN ACADEMIA JENENSI
ANNO M. DC. XXXVIII
HABITA,
RESPONDENTE
ALBERTO PHILIPPO von Schlotheim,
EQ. THUR.



HALÆ MAGDEBURGICÆ,
APUD IO. CHRISTOPHORUM KREBSIUM, MDCCXXIV.